

# ቁጠባና ብድር ድጋፍ – ከአዋጅ ቁጥር 985/2016 የተወሰዱ ተዛማጅ ይዘቶች

Savings & Credit Support – Relevant Provisions of the Cooperative Societies Proclamation No. 985/2016  
(Federal Negarit Gazette No. 7, 23 December 2016)

ይህ ሰነድ የኅብረት ሥራ ማኅበራት አዋጅ ቁጥር 985/2016ን መሠረት በማድረግ ከ«ቁጠባና ብድር ድጋፍ» አገልግሎት ጋር የሚዛመዱ አንቀጾችን በአማርኛ ማጠቃለያ መልክ ያቀርባል። ማጠቃለያዎቹ የይዘት ትርጉም እንጂ የአዋጁ ቃል በቃል ጥቅስ አይደሉም፤ ለሕጋዊ አገልግሎት የአዋጁን ኦሪጅናል ቅጂ ይመልከቱ።

## 1. ትርጓሜና ዓላማዎች

|                 |                                                                                             |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| አንቀጽ 2(7)       | «የቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማኅበር» ማለት ለአባላቱ የቁጠባ፣ የብድርና የብድር የሕይወት መድን አገልግሎቶችን ለመስጠት የተቋቋመ ማኅበር ነው። |
| አንቀጽ 2(8)       | «የብድር የሕይወት መድን» ማለት የማኅበሩ አባል ብድሩን ሙሉ በሙሉ ሳይከፍል በሞት ቢለይ ቀሪውን ብድር ለመክፈል የሚሰጥ የመድን ዋስትና ነው።  |
| አንቀጽ 4(6)፣ 4(7) | በአባላት መካከል የቁጠባ ባህል እንዲዳብርና እንዲስፋፋ ማድረግ፤ ለአባላት ብድር መስጠትና ሊንቨስትመንትን ማስፋፋት።                   |
| አንቀጽ 4(8)፣ 4(9) | ለአባላት የብድር የሕይወት መድን ሽፋን መስጠት፤ ለአባላት ሊደርስ የሚችለውን ጉዳትና ኪሳራ በጋራ በማካፈል መቀነስ።                   |

## 2. የቁጠባና ብድር ማኅበራት ተግባር (አንቀጽ 21)

|             |                                                                                                                                               |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| አንቀጽ 21(9)  | የቁጠባና ብድር ማኅበር ከአባላት ቁጠባ ይሰበስባል፤ ብድር ይሰጣል፤ በውል መሠረት ለአባላት የብድር የሕይወት መድን አገልግሎት ሊሰጥ ይችላል።                                                     |
| አንቀጽ 21(8)  | ማኅበራት ለአባላት አነስተኛ የመድን (ማይክሮ ኢንሹራንስ) አገልግሎት በሚከተሉት መንገዶች ሊሰጡ ይችላሉ፤ ለራሳቸው ወይም ለአባላት ንብረት መድን መግባት፣ የመድን ድርጅት ወኪል መሆን፣ ወይም የብድር የሕይወት መድን መስጠት። |
| አንቀጽ 21(10) | የንዑስ አንቀጽ 8 እና 9 ዝርዝር አፈጻጸም በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል።                                                                                    |

## 3. ካፒታል፣ ዕጣና የመጠባበቂያ ሂሳብ

|            |                                                                                                                                                     |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| አንቀጽ 22    | መሠረታዊ ማኅበር ቢያንስ የአንድ ዓመት የሥራ ወጪውን የሚሸፍን መነሻ ካፒታል ይዞ መመሥረት አለበት። ዩኒየን ቢያንስ 25%፣ ፌዴሬሽን ቢያንስ 30% መነሻ ካፒታል ከአባላት በመሰብሰብ ይመሠረታል።                         |
| አንቀጽ 27    | ማኅበሩ ሲመሠረት ከተወሰነው የዕጣ መጠን ቢያንስ አንድ አምስተኛው ይሰበስባል፤ ቀሪው በአራት ዓመት ውስጥ ይሸጣል። የመሠረታዊ ማኅበር አባል ከተሸጠው ዕጣ ከ10% በላይ፣ የዩኒየን ወይም ፌዴሬሽን አባል ከ50% በላይ መያዝ አይችልም። |
| አንቀጽ 45(1) | ከተጣራ ትርፍ 30% ለመጠባበቂያ ሂሳብ ይቀነሳል፤ ይህም መጠባበቂያ ከማኅበሩ ካፒታል 30% እስኪደርስ ይቀጥላል፤ በማኅበሩ የቁጠባ ሂሳብ ውስጥም ይቀመጣል።                                                  |

|                   |                                                                                               |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| አንቀጽ 45(2)፣ 35(7) | ቀሪው 70% ትርፍ እንዴት እንደሚከፋፈል መቅላላ ጉባኤ ይወስናል፤ የትርፍ ክፍፍል በተፈቀደ የኦዲት ሪፖርት መሠረት በሥራ አመራር ኮሚቴ ይከናወናል። |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|

#### 4. የብድር አሰጣጥና ፖሊሲ (አንቀጽ 47–49)

|                   |                                                                                             |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| አንቀጽ 47           | ማኅበሩ ከአባላቱ ወይም ከሌሎች ድርጅቶች ብድር መቀበል የሚችለው በመተዳደሪያ ደንቡ በተወሰነው መጠንና ሁኔታ ብቻ ነው።                 |
| አንቀጽ 48(1)        | ማኅበር ብድር መስጠት የሚችለው ለአባላቱ ወይም በዚህ አዋጅ መሠረት ለተቋቋመ ሌላ ማኅበር ብቻ ነው።                             |
| አንቀጽ 48(2)        | ማኅበሩ ለሚያበድረው ገንዘብ የወለድ መጠን በመቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ መሠረት በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ ይወሰናል።                     |
| አንቀጽ 48(3)፣ 48(4) | የብድር መጠንና ሁኔታ በመተዳደሪያ ደንቡ ይወሰናል፤ ዓመታዊ የብድር መጠን በመቅላላ ጉባኤ ተወስኖ በማኅበሩ ዓመታዊ ዕቅድ ውስጥ መካተት አለበት። |
| አንቀጽ 49           | ማኅበሩ ለሚሰጠው ብድር የሚጠይቀውን የዋስትና ዓይነትና አማራጮች በመተዳደሪያ ደንቡ ወስኖ መጠቀም ይችላል።                         |

#### 5. የብድር አመላለስ፣ ቁጥጥርና ኦዲት

|                          |                                                                                                                                             |
|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| አንቀጽ 40                  | በአባል ወይም በሠራተኛ ለማኅበሩ የሚከፈል ዕዳ ከመንግሥት ዕዳ በስተቀር ከሌሎች ዕዳዎች ቅድሚያ ይሰጠዋል።                                                                         |
| አንቀጽ 41፣ 42              | የአባል ዕጣ ወይም ጥቅም ለማኅበሩ ለሚፈልግበት ዕዳ ሊቻቻል (set-off) ይችላል፤ ከዚህ ውጭ ዕጣ ወይም ጥቅም ለመያዣ ወይም ለሽያጭ አይቀርብም።                                               |
| አንቀጽ 36–37               | ቢያንስ ሦስት አባላት ያሉት የቁጥጥር ኮሚቴ የማኅበሩ ገንዘብና ንብረት በትክክል ሥራ ላይ መዋሉን ይቆጣጠራል።                                                                       |
| አንቀጽ 50(1)፣ 50(2)        | ሥልጣን ያለው አካል የማንኛውንም ማኅበር ሂሳብ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ ኦዲት ያደርጋል ወይም ያስደርጋል። ኦዲቱ ያልተከፈሉ ዕዳዎችን፣ የጥሬ ገንዘብ ሂሳብን፣ የዋስትና ሰነዶችን፣ ሁብትንና ግዴታን ማረጋገጥን ያካትታል። |
| አንቀጽ 52–53               | ሥልጣን ያለው አካል ኢንሰፔክሽን ማድረግ ይችላል፤ የኦዲትና የኢንሰፔክሽን ውጤት በቀላሉ ለሚመለከተው ሰው ተደራሽ በሆነ መንገድ መቀመጥ አለበት።                                                 |
| አንቀጽ 54                  | በኦዲት ወይም በኢንሰፔክሽን የማኅበሩ ገንዘብ ያላግባብ መወሰዱ ወይም ጉዳት መድረሱ ከተገኘ ሪፖርት ይቀርባል፤ ሥልጣን ያለው አካል ተጠያቂው ገንዘቡን እንዲመልስ ይጠይቃል፤ ካልመለሰ ክስ ሊመሠርት ይችላል።           |
| አንቀጽ 70(2)፣ 70(4)፣ 70(5) | ሥልጣን ያለው አካል አንድ ወጥ የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት ይዘረጋል፤ ኢንሰፔክሽን፣ ኦዲትና የሕግ አገልግሎት ይሰጣል፤ የማኅበራትን የብቃት ደረጃ ይገመግማል።                                           |

#### 6. ከአገልግሎት መግለጫው ጋር ያለ ግንኙነት

|                   |           |
|-------------------|-----------|
| «የቁጠባ ባህልን ማስፋፋት» | አንቀጽ 4(6) |
|-------------------|-----------|

|                                  |                                                                                                                             |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «የፌሳሽ ገንዘብ አቋም መገምገም»            | አንቀጽ 45(1) (የመጠባበቂያ ሂሳብ)፣ 50(2) (የጥሬ ገንዘብ ሂሳብ እዲት)                                                                          |
| «የብድር ፖሊሲና መመሪያ»                 | አንቀጽ 48(2)–(4)፣ 49                                                                                                          |
| «የብድር አመላለስ ችግር»                 | አንቀጽ 40፣ 41፣ 50(2) (ያልተከፈሉ ዕዳዎች)፣ 54                                                                                        |
| «ከባንኮችና ከማይክሮፋይናንስ ተቋማት ጋር ትስስር» | አንቀጽ 47 (ከሌሎች ድርጅቶች ብድር መቀበል)። ማስታወሻ፡ አዋጁ የባንክና ማይክሮፋይናንስ ትስስርን በተለየ አንቀጽ በግልጽ አይመለከትም፤ ይህ ተግባር በኢጀንሲው የድጋፍ ሚና ሥር የሚወድቅ ነው። |

## 7. ሌሎች ተዛማጅ ሰነዶች

1. የኅብረት ሥራ ማኅበራት አደረጃጀት መመሪያ (Cooperatives Organizational Directive) – «Financial Marketing Linkage» የሚል ትርጓሜ ይዟል።

<https://www.moa.gov.et/wp-content/uploads/2024/08/Cooperatives-Organizational-Directive.pdf>

2. የቁጠባና ብድር ማኅበራት ደንብ ጥናት (Regulation of Savings and Credit Cooperative Societies in Ethiopia, AAU, 2021) – የምርምር ጽሑፍ ነው፣ እራሴላዊ መመሪያ አይደለም።

<https://etd.aau.edu.et/bitstreams/71ad559b-ae4d-4665-a94f-26e3a44ba4a3/download>

3. የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 106/2004 – ለቀድሞው አዋጅ 147/1998 የወጣ፤ አሁን ሥራ ላይ ላይሆን ይችላል።

[https://www.metaappz.com/References/ethiopian\\_laws/federal/re\\_106\\_2004/en/pdf](https://www.metaappz.com/References/ethiopian_laws/federal/re_106_2004/en/pdf)

4. የአዋጅ 985/2016 ሌላ ቅጂ (metaappz)።

[https://www.metaappz.com/References/ethiopian\\_laws/federal/pr\\_985\\_2016/en/pdf](https://www.metaappz.com/References/ethiopian_laws/federal/pr_985_2016/en/pdf)

የቁጠባና ብድር ማኅበራት መመሪያ፡ የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን የቁጠባና ብድር ማኅበራት የሥራ መመሪያ እንዳወጣ በዚያ ዘገባዎች ተገልጿል (ለምሳሌ ከወለድ ነፃ የፋይናንስ አገልግሎትን የሚፈቅድና ለብድር የሚውል ቁጠባ ላይ ገደብ የሚያስቀምጥ)። ይሁን እንጂ የመመሪያውን PDF ቅጂ በቀጥታ አላገኘሁም፤ ከኮሚሽኑ ወይም ከክልል ኅብረት ሥራ ቢሮ መጠየቅ ይቻላል።

ማስታወሻ፡ የውጭ ሰነዶች የተመለከቱት በፍለጋ ውጤት ቅንጣቢ መልክ ብቻ ነው፤ ሙሉ ይዘታቸው አልተነበበም። ከመጠቀም በፊት በራስዎ ያረጋግጡ።